

Olycksundersökning

Brand i lägenhet, Ramels väg ■ Malmö 2014-05-10

DOKUMENTINFORMATION

Ärende:	Olycksundersökning
Handläggare:	UBM, DPN, JSG, CCN, BLN
Kvalitetsgranskare:	
Diarienummer:	1900.2014.02653
Händelse: Brand i lägenhet Ramels väg ■ 2014-05-10, lördag, kl. 06:46 Insatsrapport	

Version	Datum	Utgåva	Handläggare	Kvalitetsgranskare
1		Olycksundersökning	UBM,DPN, JSG, CCN, BLN	

Bilagor (skickas endast till MSB):

Insatsrapport: 2014/02011. Bilaga 1

Polisrapport: K69813-14. Bilaga 2

Anledning till undersökningen

Olycksundersökningen är utförd enligt Lagen om skydd mot olyckor (2003:778). Olyckan faller under Räddningstjänsten Syds fastställda kriterier för utökad olycksundersökning, eftersom den resulterade i en dödsbrand och allvarliga byggnadsskador. Fokus i denna rapport kommer att vara att presentera en trolig orsak till olyckan, beskriva tilldelning av räddningstjänstens uppstart av insatsen, resurser och metod. Utredningen kommer också att ta upp hur byggnadsstrukturen påverkade brandförloppet samt att presentera åtgärdsförslag för att försöka förebygga att en liknande olycka inträffar igen och om den skulle göra det, försöka mildra konsekvenserna.

Beställning

Beställare: Operativ chef Martin Gertsson

Olycksundersökning

1. Fastställ i möjligaste mån brandorsak och tidpunkt för brandens start.
2. Klarlägg och redovisa brandförloppet och olycksförloppet.
 - Undersök särskilt huruvida fungerande brandvarnare fanns.
3. Ge förslag till åtgärder för att förhindra liknande dödsbränder
 - Undersök vilka säkerhetshöjande åtgärder som Rsyd eller annan aktör vidtagit på den aktuella adressen, exempelvis tillhandahållande av brandskyddsutrustning, informationsinsats, hembesök eller tillsyn.
4. Ge förslag till åtgärder för att förhindra liknande brandspridning.

Insatsutvärdering

5. Livräddning
 - Klarlägg och redovisa de initiala åtgärder som genomfördes med syfte att rädda liv.
 - Efter analys presentera eventuella förslag till ändrade arbetssätt för att effektivisera liknande insatser.
 - Undersök särskilt problematiken med blockerad räddningsväg och ge förslag på lösningar eller åtgärder som Rsyd kan vidta för att minska risken för denna situation inför och vid liknande händelser.
6. Egendomsräddning
 - Klarlägg de åtgärder som genomfördes med syfte att minska egendomsskadorna.
 - Efter analys presentera eventuella förslag till ändrade arbetssätt eller alternativa metoder för att effektivisera liknande insatser.
7. Drabbat sammanhang
 - Redovisa de åtgärder som Rsyd själva eller i samverkan med annan part genomförde för att sprida saklig information om brandsäkerhet och händelsen i samband med olyckan.
 - Analysera, bedöm och redovisa nyttan av dessa åtgärder. Perspektivet ska vara externt, d.v.s. inte fokusera på hur Räddningstjänsten Syd själv upplevde hanteringen utan på hur det drabbade sammanhanget upplevde den.
 - Analysera om hela hjälpbehovet möttes. Om inte, ge förslag på åtgärder som Rsyd kan och bör vidta inför och vid liknande händelser för att verka för att en större del av hjälpbehovet möts.

Sammanfattning

Detta var en händelse som upplevdes av räddningstjänstens personal som att man var långt efter redan från början. Detta berodde främst på att larmet kom in sent till räddningstjänsten, ingen hade larmat i ett tidigt skede.

I början av insatsen var det hög dynamik och en kaosartad stämning på skadeplatsen. När räddningstjänsten kom till platsen fick de uppgifter om att en person var kvar inne i lägenheten samtidigt som 7 personer stod på två olika intilliggande balkonger och ville bli räddade. I början gick det heller inte att komma in på räddningsvägen eftersom den var blockerad av personbilar. Rökdykarna fick ut flickan snabbt ur lägenheten men hon hade redan avlidit. Rökdykare fick även hindra en person ifrån att hoppa från balkongen. Brandmän plockade ner de 7 personerna som stod på balkongerna med hjälp av en stegbil. I ett senare skede valde räddningstjänsten att låta vinden brinna av under kontrollerade former för att minska egendomsskadorna, främst för att förhindra vattenskadorna i lägenheterna.

Förkortningar

IC	Insatschef
MMI	Mål med insatsen
SL	Styrkeledare
YB 1080	Yttre befäl Hyllie
YB 2080	Yttre befäl Lund
1010	Släckenhet Hyllie
1210	Släckenhet Jägersro
1230	Höjdenhet Jägersro
1410	Släckenhet Centrum
1430	Höjdenhet Centrum
5090	Skärsläckarenhet Staffanstorps

Denna rapport främst skriven för att användas internt inom RSyd. Nyttjaren förväntas därför ha kännedom och kunskap om räddningstjänstens organisation och uppgift.

Byggnad/Objekt

Byggnaden uppfördes på 1960-talet och är en sexvåningsbyggnad. Byggnaden består utvändigt av en betongstomme beklädd med tegel. Yttertaget består av en konstruktion av trätakstolar, råspont och ytterst takpapp. Vinden består utav en krypvind där höjden inne på vinden är mellan 30-80 centimeter. Ovanför balkongerna består taket av träreglar, råspont och takpapp. Invändigt består stomme och väggar mestadels av betong. Taket i den aktuella lägenheten består av ett betongbjälklag.

Bild 1. Betongbjälklag mellan lägenheterna och vinden.

Förlopp

Utlarmning och framkörning

- Första samtal kom till SOS klockan **06:46:31**.
- Räddningstjänsten på Jägersro brandstation larmades via SOS klockan **06:46:58** med ett ”förlarm” (det går ett larm på brandstationen men SOS har inte hunnit få reda på väsentliga uppgifter om branden) om att det var en ”brand i byggnad”. Huvudlarmet kom till Jägersro brandstation klockan **06:48:08**.
- Klockan **06:49:17** lämnade styrkan brandstationen med 1 styrkeledare och 6 brandmän i släckenhet 1210 och en höjdenhet 1230. Klockan **06:51:50** (enligt GPS på SOS-alarm) var 1210 framme på Rammels väg.

Samtliga 112-samtal från klockan 04:30 har gått igenom igen för att utesluta att inget samtal har missats. Första indikationen på larm inkom som ovan klockan 06:46:31.

Under framkörning i bil 1210 höll brandmännen på att ta på den personliga utrustningen vilket var stressigt och måste gå snabbt då det var kort körväg.

- Klockan 06:48:19 larmas släckenhet 1010 ifrån Hyllie, lämnar stationen klockan 06:50:37, framme på Rammels väg klockan 06:56:51.
- Klockan 06:48:47 larmas YB 1080 ifrån Hyllie, lämnar stationen klockan 06:49:40, framme klockan 06:55:33.
- Klockan 06:51:12 larmas höjdenhet 1430 ifrån station Centrum, lämnar stationen klockan 06:53:38, framme cirka klockan 07:00.
- Klockan 06:54:30 larmas släckenhet 1410 ifrån station Centrum, lämnar stationen klockan 06:56:11, framme cirka klockan 07:02
- Klockan 07:05:09 larmas skärsläckare 5090 ifrån Staffanstorp, lämnar stationen klockan 07:08:50, framme klockan 07:17:54.

- Klockan 07:07:58 larmas YB 2080 ifrån Lund, lämnar stationen klockan 07:10:22, framme klockan 07:21:22.

Framkomst och etablering:

KLOCKAN	FORDON	BRANDMÄN	SL	YB	TOTAL
06:51:50	1210	4	1	0	5
06:51:50	1230	2	0	0	2
06:55:33	1080	0	0	1	1
06:56:51	1010	4	1	0	5
07:01	1430	2	0	0	2
07:03	1410	4	1	0	5
07:17	5090	2	0	0	2
07:21	2080	0	0	1	1
Totalt		18	3	2	23

34 minuter efter det att larmet gick på Jägersro brandstation fanns det 3 släckenheter, två höjdenheter, 2 ledningsenheter och 1 skärsläckarenhet från 5 brandstationer på platsen. Det fanns 18 brandmän 3 styrkeledare och två yttre befäl.

Vid framkomst såg brandmännen att det slog lågor ut från balkongen och gavelfönstret från lägenheten. Rökutvecklingen var kraftig. Styrkan möttes av panikslagna människor som sa att det fanns ett barn kvar i lägenheten. Situationen var kaotisk vid framkomst.

Räddningstjänstens agerande inledningsvis

Släckenheter 1210 fick i uppgift av styrkeledaren att det var livräddning som gällde.

Rökdykargruppen sprang upp i trapphuset och lade samtidigt ut slang. Rökdykarledaren sprang före med dörrforceringsutrustning, han mötte tätt brandrök på våningsplan 5 (branden var på våning 6). Då rökdykarledaren kom upp på våning 6 hörde han röster, skrik och rop på hjälp inifrån en lägenhet till höger, dörren var öppen och snabbt kunde han konstatera att det var 6 personer på balkongen. Rökdykargruppen gick ut ur lägenheten och fram till den brandutsatta lägenheten, dörren var olåst. Då de avancerade in i lägenheten fick de kyla brandgaserna på väg framåt hela tiden, stängde de av strålröret åter antände brandgaserna direkt på grund utav hettan. De sökte av lägenheten och fann en dörr från vardagsrummet in till sovrummet, där inne fann de flickan i sängen. När de skulle meddela sin styrkeledare att de funnit det saknade barnet och att ambulanspersonal skulle möta upp snarast, så var radiokanalen blockerad av andra som pratade. Rökdykarna sprang ner för trappan med flickan samtidigt som de gav henne hjärtkompressioner. I trapphusets entré lämnade de över flickan till ambulanspersonal.

Höjdenhet 1230 fick till uppgift att dämpa/fördröja branden i det sydöstra hörnet av fastigheten med hjälp av lågtrycksdimspik och eventuellt livrädda genom fönstret på gaveln.

Släckenheter 1010 fick order att hjälpa de redan insatta rökdykarna från Jägersro med att undsätta de personer som befann sig i grannlägenheten. De hade med sig 2 räddningsmasker till 6 personer. De funderade på om det skulle fungera att plocka ut personerna genom ett varmt och rökfyllt trapphus med att ta ut två och två, men beslöt att livräddning fick ske via räddningstjänstens maskinstege. En person på balkongen hade panik och var på väg att hoppa från balkongen på 6:e våning. Rökdykarna fick hålla fast personen för att undvika att denne skulle hoppa från balkongen.

Släckenhets 1410 fick till uppgift att avlösa rökdykarna från Jägersro, släcka branden i lägenheten samt tömma trapphuset och lägenheterna på boende. Ett antal dörrar på våning 5 fick brytas upp för att kontrollera så det inte fanns några personer kvar.

Höjdenhet 1430 fick till uppgift att livrädda de 7 personer som befann sig på våning 6 på två balkonger (6+1), samma personer som rökdykarna på släckenhets 1010 hade varit i kontakt med. De blev fördröjda på grund av att det stod bilar parkerade på Ramels väg framför infarten till räddningsvägen. Personalen på 1430 försökte först med hjälp av personal på 1410 att "gunga" bilarna åt sidan, detta lyckades inte. Istället fick man krossa sidorutan på två bilar för att lossa parkeringsbromsen och lägga växeln i friläge. Bilarna kunde därefter rullas åt sidan och 1430 kunde köra in på räddningsvägen.

YB 1080 hade kontakt med IB under framkörning gällande resursförstärkning med station Centrum utöver Hyllie. Han kom fram till skadeplats några minuter efter Jägersro och såg direkt att det var en kraftig lägenhetsbrand med lågor som slog ut från gavelfönstret och balkongen. Vid framkomst var det en kaotisk situation med en person kvar i lägenheten och mycket folk som skriker. Sju personer behövdes livräddas ifrån balkonger varav en person var på väg att hoppa från balkongen. Det omedelbara målet med insatsen var: Invändig livräddning i lägenheten och utvändigt livräddning från balkongen.

Ledningsplatsen hamnade på gården utanför Ramels väg 105. Beslut togs att utrymma hela fastigheten. Polisen fick till uppgift att utrymma trapphuset på Ramels väg 101 med början högst upp. På Ramels väg ■ utfördes också utrymning av lägenheterna. Vid ledningsmöte togs beslut om att inte bryta upp dörrar under våning 6, detta beslut blev ottydligt kommunicerat vilket bidrog till ottydigheter om vilka dörrar som skulle brytas upp.

Fortsatt insats

I början av insatsen var det problem med monofonen till RAPS vilket gjorde att monofonen fick skruvas av, terminalen fick användas som en handenhet. Detta medförde att en del radiotrafik kan ha missats. Då 2080 kom till platsen kom det fram en ny terminal.

Cirka 07:20 brann taket igenom ovanför den branddrabbade lägenheten. Brandgaskylning med skärsläckare från Staffanstorps ovanför trapphus 101 fick viss effekt. Senare beställdes ytterligare en släckbil och hävare ifrån Jägersro för uppställning på baksidan av huset.

I samband med detta hölls ett nytt ledningsmöte där det beslutades om en ny inriktning på släckning av branden. Den initiala planen övergavs med att stoppa branden med begränsningslinje (tvärsnitt) över vinden. Beslut fattades om att istället bränna av vinden på 700 kvm under bevakning. Motivet till beslutet var att det var en installationsvind utan större brandbelastning och att det var betongbjälklag till lägenheterna under.

Bild 2. Vinden bränns av

YB 2080 anlände till skadeplatsen vid 07:21 då livräddningsfasen var avslutad, brandsläckning pågick samtidigt som personer evakuerades ifrån trapphusen. YB 2080 hanterade i huvudsak:

- Värdering av riskbedömning, mål med insatsen, taktisk plan och ”bollplank” till insatschefen.
- Hantering av all kommunikation och även foton mellan skadeplatsen och inre ledning för att avlasta insatschefen.
- Ordna tillträde för hemtjänstpersonal till vårdtagare i angränsande byggnad inom avspärning, detta i samråd med polisen.
- Koordinera tillsammans med inre befäl åtgärder för att snabbt hantera det brådskande behov som SALT – omhändertagande som uppkom då livräddningen var över.
- Förslag till IC om MMI: Minimera egendomsskadan i byggnaden genom en kontrollerad avbränning av vinden.
- Förslag till taktisk plan: Avbryta alla släckåtgärder i vindskonstruktionen, bevakning från höjdfordon med beredskap att dämpa branden, övertryckssättning av trapphusen och lägenheter, invändig bevakning med rökdykare på översta våningsplanet med värmekamera.
- Undersökning av vindsbjälklag tillsammans med IC för att säkerställa att bjälklaget höll.
- Beslutade om tidpunkt för pressinformation på plats.

Analys

Nedan följer en reflektion över de områden som nämns ovan i beställningen.

1. Fastställ i möjligaste mån brandorsak och tidpunkt för brandens start

Att döma av rök- och brandskadorna i lägenheten, var det troligt att branden har startat i vardagsrummet. De största brandskadorna fanns i den borte delen av vardagsrummet mot balkongen. Den exakta brandorsaken är svår att fastställa, branden har troligtvis startat i den borte delen av vardagsrummet mot balkongen. I denna del fanns en golvlampa, en soffgrupp och troligtvis gardiner. Sofforna och annat brännbart material har bidragit med mycket energi till branden. I denna del av vardagsrummet tydde skadorna på väggar och tak att temperaturen i

rummet har varit väldigt hög, då allt ytskikt var bortbränt. I detta område fanns även brandskador på golv och golvlist. Det kan inte uteslutas att branden har startat tidigare på morgonen, då boende i fastigheten har känt röklukt.

Bild 3. Del av vardagsrummet där det har brunnit som mest.

Brandskadorna var sedan avtagande mot hall och sovrum. Dörren mellan vardagsrum och sovrum var kraftigt brandskadad. Brandskadorna i sovrummet tydde på att dörren varit stängd under stora delar av branden. Denna dörr öppnades under insatsen av rökdykare. Övriga rum i lägenheten som kök, hall och det andra sovrummet hade mindre brand- och rökskador.

2. Klarlägg och redovisa brandförloppet och olycksförloppet

- Undersök särskilt huruvida fungerande brandvarnare fanns

Ett högt tryck har byggts upp främst i vardagsrummet, vilket gjorde att fönsterrutorna gick sönder. Den sydliga vinden som låg på mot balkongen påskyndade säkerligen brandförloppet, vilket styrktes av att kraftiga lågor slog ut från vardagsrummets gavelfönster då räddningstjänsten kom till platsen. Det skedde även en utvändig brandspridning via balkongfönster till takkonstruktionen ovanför balkongen. Takkonstruktionen består ytterst av träreglar som är beklädda med mineritskivor. Denna konstruktion höll inte tätt utan branden spred sig vidare till vinden.

Bild 4. Takkonstruktionen med mineritskivor ovanför balkongen.

Eftersom snabb brandspridning skedde från lägenhetsfönster vidare upp till vinden via takfoten var inte befintlig konstruktion tillräckligt tät. För att förhindra en horisontell brandspridning mellan lägenheter och takfoten bör takfoten utföras med en avskiljande förmåga som motsvarar brandcellskravet (EI 60).

I taket i hallen fanns ett fäste till en brandvarnare, fästet var kraftigt sotat vilket tydde på att en brandvarnare inte har suttit i detta fäste under branden. Ingen annan brandvarnare hittades uppsatt i lägenheten vid undersökningen.

3. Ge förslag till åtgärder för att förhindra liknande dödsbränder

- ***Undersök vilka säkerhetshöjande åtgärder som Rsyd eller annan aktör vidtagit på den aktuella adressen, exempelvis tillhandahållande av brandskyddsutrustning, informationsinsats, hembesök eller tillsyn.***

2010 genomfördes hembesök med Newsec som fastighetsägare i fastigheten. 25 av 35 lägenheter besöktes av personal från Räddningstjänsten Syd. Vid dessa besök identifierades att fungerande brandvarnare fanns i 16 % av lägenheterna.

2012 genomfördes hembesök av Räddningstjänsten Syd och då var Söderlind & Jeppsons nya fastighetsägare. 21 av 35 lägenheter besöktes av personal från räddningstjänsten Syd. Efter dessa hembesök konstaterades att andelen fungerande brandvarnare i fastigheten ökat till 29 %.

2014 genomfördes hembesök efter branden och nu med Viktoria Park Förvaltning som fastighetsägare. 19 av 35 lägenheter besöktes av räddningstjänstens personal. Andelen fungerade brandvarnare var nu cirka 26 %.

Andelen lägenheter som har fungerande brandvarnare i fastigheten uppskattas vara under 30 %, detta trots att informationsinsatser genomförts riktade till de boende och fastighetsägaren. Informationsinsatser har genomförts av Räddningstjänsten Syd via till exempel hembesök. Vidtagna åtgärder såsom till exempel informationsinsatser har inte fått önskad effekt.

I fastigheter där antalet fungerande brandvarnare är så lågt trots att flertalet informationsinsatser har genomförts bör andra säkerhetshöjande åtgärder vidtas. Erfarenheter visar att batterier till brandvarnare inte byts av hyresgästen. Batterierna tas även ned av annan anledning. Dessa brister gör att robustheten i systemet försvinner.

4. *Ge förslag till åtgärder för att förhindra liknande brandspridning.*

Byggnaden består utvändigt av en betongstomme beklädd med tegel. Yttertaket består av en konstruktion av trätakstolar, råspont och ytterst takpapp. Vinden består utav en krypvind där höjden inne på vinden är mellan 30-80 centimeter. Ovanför balkongerna består taket av mineritskivor, träreglar, råspont och takpapp. Invändigt består stomme och väggar av betong. Taket i den aktuella lägenheten består av ett betongbjälklag.

Brandspridning har inte skett till grannlägenheterna. Den brandspridning som har skett var via balkongtaket och upp på vinden, det var dock i ett senare skede av branden. Byggnaden har ett bra brandskydd utifrån brandspridning mellan lägenheterna. Lägenhetsdörrarna är av brandklass EI 30 och är av bra standard.

5. *Livräddning*

- *Klarlägg och redovisa de initiala åtgärder som genomfördes med syfte att rädda liv*

Rökdykare från station Jägersro fick direkt order vid framkomst att det var livräddning som gällde i lägenheten som brann. Rökdykarna sprang upp i trapphuset och upp till våning 6 där gick de in i grannlägenheten eftersom den dörren stod öppen och det hördes skrik därifrån. Efter att konstaterat att det var fel lägenhet gick de in i rätt lägenhet där de fann flickan, de bar med sig henne ner till trapphusentrén. Under tiden som de sprang ner i trapphuset försökte de att få liv i henne med hjälp utav hjärtkompressioner. Ambulanspersonal tog därefter över vårdandet av henne.

Rökdykare hindrade en person ifrån att hoppa från balkongen på 6:e våningen. Höjdenhet 1430 plockade ner 7 personer ifrån två balkonger intill lägenheten som brann.

Räddningstjänsten gjorde livräddande insatser genom att hitta flickan (tyvärr hade hon redan avlidit) genom att skicka in rökdykare i lägenheten. Samtidigt som rökdykarna befann sig inne i lägenheten gjordes livräddande insatser med att plocka ner de 7 personerna ifrån balkongerna.

- *Klarlägg hur utrustning fungerade.*

Utrustningen som rökdykarna använder upplevs som svår att få på sig och det finns risk att öronsnäckor och ”muffar” till radioapparater ramlar ur vilket gör att rökdykarna tappar radiokommunikation. Monofonen till en Rakel terminal fungerade inte vilket ka ha gjort att en del radiotrafik kan ha missats.

Lossnar öronsnäckan då man fått på all utrustning går det nästan inte att få på den igen utan att plocka av en del utrustning och börja om igen. Om öronsnäckan ramlar ur sitt läge tappar rökdykaren kontakten med sin rökdykarkollega och rökdykarledare.

Bärställen till tryckluftsapparaten börjar bli slitna, det som hände vid denna insats var att regulatorn lossnade ifrån sitt fäste.

- ***Undersök särskilt problematiken med blockerad räddningsväg och ge förslag på lösningar eller som RSyd kan vidta för att minska risken för denna situation inför och vid liknande händelser.***

Punkten hanteras lokalt på Jägersro brandstation där de håller på att ta fram förslag till hur man kommer tillrätta med blockerade räddningsvägar och räddningsvägar som är för smala.

6. Egendomsräddning

- ***Klarlägg de åtgärder som genomfördes med syfte att minska egendomsskadorna***

Höjdenhet 1230 fick i början av insatsen order att försöka dämpa branden på vinden med hjälp utav dimspikar. Rökdykarna släckte branden i lägenheten och ventilerade ut rök från trapphus och lägenheter med hjälp utav räddningstjänstens fläktar. Skärsläckarenhet 5090 fick order i början att försöka släcka/dämpa branden på vinden.

Senare i insatsen togs det beslut att låta vinden brinna av under kontrollerade former, det fanns då brandmän i varje lägenhet på våning 6 för att säkerställa så att branden inte tog sig ner i lägenheterna ifrån vinden.

Bild 5. Brandmän på balkongerna då man lät vinden brinna av.

- *Efter analys presentera eventuella förslag till ändrade arbetssätt eller alternativa metoder för att effektivisera liknande insatser.*

Rsyd har en skärsläckare som är placerad på en hävare som står på Jägersro brandstation. Hävaren kom inte med i första läget eftersom det handlade om livräddning och då väljs höjdenheten, hävaren är ett arbetsredskap. Skärsläckare är ett verktyg som bör komma ut tidigt på skadeplats och under denna insats kom skärsläckare ifrån Staffanstorp. Staffanstorp har en deltidstyrka som bemannar fordonet med skärsläckare.

Vid denna insats var det troligt att vinden inte hade behövt brinna av under kontrollerade former om det hade funnits med skärsläckare direkt i början på insatsen. Rsyd bör ha tillgång till en skärsläckarenhet inom förbundet som snabbt och flexibelt kan vara på plats vid händelser som denna. Rsyd bör ändra arbetssätt för att få fram skärsläckare i ett tidigt skede av kommande insatser.

8. Drabbat sammanhang

- *Redovisa de åtgärder som Rsyd själva eller i samverkan med annan part genomförde för att sprida saklig information om brandsäkerhet och händelsen i samband med olyckan.*

Under insatsen satte Räddningstjänsten Syd in stora resurser för att informera och stödja de boende i området. Detta med anledning av omfattningen av branden, platsen för händelsen, tidigare händelser i området samt med kännedom om att ett stort antal av de boende är av utländsk härkomst och har därför inte svenska som modersmål och därmed har de svårt att förstå information. Det förekom också en del ryktesspridning i området om räddningstjänstens insats mm.

Resurserna räddningstjänsten satte in var i inledningsskedet att samla in och dokumentera hur insatsen fortskred. Detta gjordes av ett yttre befäl. Senare under morgonen öppnades en informationsplats (Varda) med ett infobefäl från räddningstjänsten. Dit kunde man vända sig för att få den senaste informationen om händelsen samt att pressmötena sköttes härifrån.

Under förmiddagen kom även två brand- och säkerhetsvärdar (BSV), med rätt språkkunskaper, till platsen tillsammans med verksamhetskoordinatoren. Deras uppgift blev att gå runt på området och informera om hur arbetet på skadeplatsen fortskred samt att försöka dämpa ryktesspridningen. Detta arbete fortgick under flera dagar.

Det förekom även mycket information på de sociala medierna vilket var en nytt spår för räddningstjänsten. Detta hanterades av kommunikationsavdelningen.

Senare under helgen bestämdes att ett informationsmöte för de boende i området skulle hållas på Varda på tisdagskvällen. Information om detta skedde muntligt av BSV samt att informationsblad på olika språk sattes upp i trapphusen i närområdet. Informationsmötet hölls av polis, räddningstjänstpersonal, fastighetsförvaltare och områdesansvarig från Malmö Stad.

Till mötet kom ett femtiotal personer, dessa fick en genomgång hur vårt räddningsarbete byggts upp och hur detta fungerade. Pressen var inte inbjuden. Mötesdeltagarna hade hela tiden möjlighet att ställa frågor. Mötet avlöpte lugnt och vår personal som var på platsen upplevde att det skapades en större förståelse för vårt arbete. Mötet avslutades med en applåd från de boende!

Skolorna i området med ca 1500 elever fick under dagarna efter händelsen besök och information om händelsen.

Nyttan av detta bekräftas efter samtal med Grundskolechefen i stadsdelen.

Kontakt med närpolischef samt avdelningschef för områdes utveckling i stadsdelen har också skett.

- ***Analysera, bedöm och redovisa nyttan av dessa åtgärder. Perspektivet ska vara externt, d.v.s. inte fokusera på hur Räddningstjänsten Syd själv upplevde hanteringen utan på hur det drabbade sammanhanget upplevde den.***

Det förekom mycket osann information på området gällande larmtider, om att vi kört långsamt till brandplatsen, räddningsinsatsen som sådan mm.

Det var flera lyckliga omständigheter som gjorde att informationssatsningen kunde drivas parallellt med den operativa insatsen. Operativa ledningen insåg tidigt behovet av information och därmed utsågs ett infobefäl. BSV med de rätta språkkunskaperna kallades in. En känd lokal utsågs till informationsplats (Varda) dit folk kunde vända sig för att få färsk information.

Sociala mediers spridning av information var ny för räddningstjänsten och bör framöver analyseras och bemötas.

Efter att informationsträffarna var genomförda så lugnade det ner sig betydligt vilket säkert påverkades av förhållningssättet att berätta det rätta och hela tiden informera om det senaste. Gruppen med brand- och säkerhetsvärdar med deras språkkunskaper och därmed lugnade inverkan har bidragit till detta.

Personalen som jobbar i området vittnar om att de fått mycket beröm för hur räddningstjänsten skötte sitt arbete trots den tragiska utgången.

Kommentar från områdesutvecklare Malmö stad/Rosengård: *Jag var själv på plats under hela dagen och ansvarade för arbetet på Varda. Jag tycker att samarbetet fungerade bra. Era flerspråkiga värddar fanns tillgängliga för boende även från och till på Varda vilket uppskattades. Att ansvariga för räddningsarbetet kom till Varda och informerade regelbundet på tider vi kände till i förväg och därmed kunde informera om var mycket bra. Även att vi gemensamt höll ett info möte några dagar senare var betydelsefullt inte minst för att förhindra ryktespridning.*

Kommentar från grundskolechef Öster: *Vägen genom barnen är ett väldigt bra sätt att få ut information till föräldrar/vuxna. Räddningstjänstens besök på skolorna är alltid uppskattat.*

Kommentar från Närpolischef Rosengård: *Ingen kommentar från polisen.*

- ***Analysera om hela hjälpbehovet möttes. Om inte, ge förslag på åtgärder som Rsyd kan och bör vidta inför och vid liknande händelser för att verka för att en större del av hjälpbehovet möts.***

Detta var ett helt nytt sätt att hantera en olycka/brand från räddningstjänstens sida. Brand- och säkerhetsvärdarna kallades till platsen under insats för att informera de boende om händelsen och samtidigt lämna information till insatsledningen. Ett brandbefäl fanns även på plats på Varda för att kunna svara på frågor och tolka det som kom från ledningen på skadeplats. Denna samverkan

har gjort att mycket felaktig information som spridits kunde rättas till i ett tidigt skede och därmed få en lugnande effekt för de boende i området. Även användandet av sociala medier var en företeelse som inte använts i så stor omfattning tidigare och bör därför verkligen följas upp inför framtida händelser.

Kommentarerna från andra aktörer som skola och stadsdel bekräftar nyttan av denna åtgärd.

Slutsatser/Erfarenheter

Inledningsvis var det en kaosartad insats med mycket folk som skrek att det var ett barn kvar i lägenheten och personer på balkonger. Det var en insats som gick mycket snabbt från det att brandmännen fick larmet på brandstationen till att de var uppe i lägenheten och plockade ut den avlidna flickan. Lägenheten hade brunnit länge, detta på grund av den hetta och brand som rökdykarna mötte när de kom in i lägenheten. Det var ingen som larmade i ett tidigt skede.

Räddningsvägen var blockerad av personbilar vilket gjorde att höjdenheten blev fördröjd då brandmännen fick krossa sidorutor på bilarna och flytta dem manuellt. Denna tidsfördröjning kunde fått allvarliga konsekvenser eftersom det var en person som var på väg att hoppa ifrån balkongen, rökdykare fick hindra henne från att hoppa.

Det var en del utrustning som småkrånglade främst radioapparater med tillbehör, rökdykarna som livräddade flickan kom inte fram på rökdykarradion då de hade funnit henne och var på väg ner i trapphuset.

Det var en lägenhetsbrand i ett flerbostadshus med bra brandceller och betongbjälklag mellan våningsplanen och upp till vinden förutom i balkongtaket där det var råspont, träreglar som var klädda med mineritsskivor. Eftersom brandspridning skedde från lägenhetsfönster på balkongen och vidare upp till vinden via takfoten var inte befintlig konstruktion tillräckligt tät.

I ett senare skede valde räddningstjänsten att låta vinden brinna av under kontrollerade former för att förhindra vattenskadorna i lägenheterna. Fler skärsläckare i ett tidigare skede än den från Staffanstorps hade förmodligen gjort att vinden hade gått att släcka utan vattenskadorna i lägenheterna. Detta hade sannolikt gjort att man hade sluppit att låta vinden brinna av.

Efter branden, var brand och säkerhetsvärdar snabbt ute och monterade upp brandvarnare i lägenheterna som saknade detta utan att kontakta fastighetsägaren först. Initiativet och syftet är bra men det måste kommuniceras först med fastighetsägaren.

Förslag till åtgärder

Fastighetsägare

- Att fastighetsägaren monterar nätanslutna brandvarnare eller batteridrivna brandvarnare med batterier med lång livslängd och att det utförs kontroller med jämna mellanrum så att brandvarnarna/batterier finns kvar och fungerar.
- Att fastighetsägaren tillser att takfoten tätas med obrännbara skivor mellan balkongen och vinden med en avskiljande förmåga som motsvarar brandcellskravet (EI 60).

Räddningstjänsten Syd

- Räddningstjänsten Syd bör ta fram ett inriktningsbeslut på att skaffa skärsläckare i släckenheter eller i fordon som är först på plats för att snabbt kunna bekämpa denna typ av konstruktionsbränder.
- Radioutrustning med öronsnäckor, ”muffar” och monofon (Rakel) behöver ses över så att det är mer funktions anpassat och att inte radiokommunikationen avbryts.
- Information om att det är pågående livräddningsinsats som är prioriterad då det gäller radiokommunikation.
- Problemet med blockerade räddningsvägar och för smala räddningsvägar måste aktualiseras eftersom det är ett allvarligt problem. (punkten behandlas på Jägersro brandstation).
- Enklare information vid hembesöken om t.ex hur en brandvarnare fungerar, dessa är inte kopplade till någon larmcentral, larmning via telefon och utbildning på många språk.
- Planera för att liknande händelser kan inträffa och ha ett system för detta.
- Hanteringen av sociala medier vid räddningsinsatser bör utvecklas